

Διεθνείς δραστηριότητες

Ο Συνήγορος του Πολίτη καλλιεργεί συστηματικά τις σχέσεις του με τους ομόλογους θεσμούς των κρατών-μελών της ΕΕ, των υπό ένταξη χωρών και με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή. Από το 2001 υλοποιεί το πρόγραμμα «Ευνομία», το οποίο συμβάλλει στη δημιουργία και τη μεσοπρόθεσμη στήριξη ομόλογων προς τον ΣτΠ θεσμών (Ombudsman) σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Επίσης, ο ΣτΠ συμμετέχει στο πρόγραμμα Peer to Peer, το οποίο υλοποιείται από το Γραφείο του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα με τη συγχρηματοδότηση του Συμβουλίου της Ευρώπης και της ΕΕ. Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία ενός ενεργού δικτύου συνεργασίας ανεξάρτητων εθνικών δομών για τα ανθρώπινα δικαιώματα με ιδιαίτερη έμφαση στα κράτη μη μέλη της ΕΕ.

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής Νικηφόρος Διαμαντούρος πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στην Αθήνα (23–28 Μαΐου) ύστερα από πρόσκληση του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη. Σκοπός της επίσκεψης ήταν να ενημερωθεί η

πολιτική και πολιτειακή ηγεσία της χώρας για τον ρόλο και τις αρμοδιότητες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και να πληροφορηθούν οι έλληνες πολίτες για τα δικαιώματά τους ως πολιτών της ΕΕ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Στο πλαίσιο της διεθνούς δράσης της ανεξάρτητης αρχής, ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης συμμετείχε στη συνάντηση εργασίας που συνδιοργάνωσαν ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης και ο Γάλλος Διαμεσολαβητής στο Παρίσι (17–19 Ιανουαρίου) με θέμα την πορεία εφαρμογής του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών εναντίον των Βασανιστηρίων (Optional Protocol to the UN Convention against Torture – OPCAT) από τα κράτη που το έχουν υπογράψει. Η ομιλία του Συνηγόρου του Πολίτη είχε τίτλο: «Deprivation of Liberty and Human Rights» (Αποστέρηση της ελευθερίας και ανθρώπινα δικαιώματα). Ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετείχε επίσης στη 2η Συνάντηση του Δικτύου των Διαμεσολαβητών και Συνηγόρων του Πολίτη της Μεσογείου, η οποία διεξήχθη στη Μασσαλία (18–19 Δεκεμβρίου).

Ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετείχε σε διεθνή συνέδρια που πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- «Τέχνη και ιερές πεποιθήσεις: από τη σύγκρουση στη συνύπαρξη» το οποίο συνδιοργάνωσαν η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Δημοκρατία μέσω του Δικαίου (Επιτροπή της Βενετίας) του Συμβουλίου της Ευρώπης (31 Ιανουαρίου – 1 Φεβρουαρίου).
- «Διαφθορά και κοινωνία πολιτών» με πρωτοβουλία της οργάνωσης «Έργο πολιτών» (28–29 Μαρτίου).
- «Συγκρούσεις δικαιωμάτων του ανθρώπου» που συνδιοργάνωσαν το περιοδικό *Δικαιώματα του Ανθρώπου*, η Βελγική *Revue trimestrielle des droits de l'homme* σε συνεργασία με το Institut international des droits de l'homme – René Cassin του Στρασβούργου (22–23 Μαΐου).

Σημαντική ήταν και η διεθνής δράση του ΣτΠ στο πεδίο της προστασίας και της προώθησης των δικαιωμάτων του παιδιού. Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος συμμετείχε μεταξύ άλλων:

- Στην εκδήλωση για την επίσημη παρουσίαση της εκστρατείας του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της σωματικής τιμωρίας των παιδιών στο Ζάγκρεμπ (15 Ιουνίου).
- Σε συναντήσεις που διοργάνωσε η UNICEF στην Άγκυρα με στόχο τη δημιουργία Συνηγόρου του Παιδιού στην Τουρκία (7–8 Απριλίου).
- Στην 12η Ετήσια Διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού (ENOC) στο Δουβλίνο (3–6 Σεπτεμβρίου).

Ο ΣτΠ συνέχισε τη συστηματική συνεργασία και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας με φορείς του εξωτερικού που δραστηριοποιούνται σε θέματα ίσως μεταχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό:

- Ο Βοηθός Συνήγορος Ανδρέας Τάκης συμμετείχε στη σύνοδο κορυφής για θέματα Ρομά, που οργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες (17 Σεπτεμβρίου) και στο

ετήσιο συνέδριο του ευρωπαϊκού δικτύου Equinet το οποίο συνδέει και συντονίζει τους επίσημους φορείς για την υλοποίηση των Οδηγιών της ΕΕ κατά των διακρίσεων στις χώρες της ΕΕ και στις υπό ένταξη χώρες (29 Οκτωβρίου).

- Η Βοηθός Συνήγορος Χρύσα Χατζή συμμετείχε στο σεμινάριο The EU Anti-Discrimination Directives 2000/43 and 2000/78: Exchange of good practices and recent developments (Οι ευρωπαϊκές Οδηγίες 2000/43 and 2000/78 κατά των διακρίσεων: Καλές πρακτικές και πρόσφατες εξελίξεις) που διοργάνωσε η Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου στο Τριρ (Γερμανία) όπου παρουσίασε εισήγηση για τα θετικά μέτρα στέγασης των Ρομά (9–10 Ιουνίου).
- Η Βοηθός Συνήγορος Ματίνα Γιαννακούρου συμμετείχε στη δεύτερη ετήσια συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου των Εθνικών Ανεξάρτητων Φορέων για την Ισότητα των Φύλων (Network of Gender Equality Bodies) που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες. Η συνάντηση είχε ως κύριο θέμα συζήτησης την ανισότητα (στις αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών) (9 Δεκεμβρίου).

Τέλος, η Βοηθός Συνήγορος Καλλιόπη Σπανού συμμετείχε σε δύο διεθνείς συναντήσεις με αντικείμενο τη δημόσια διοίκηση:

- Στον 1ο Ευρωπαϊκό Διάλογο (Trans-European Dialogue), που διοργάνωσαν το EGPA (European Group of Public Administration – Ευρωπαϊκή Ομάδα για τη Δημόσια Διοίκηση) και NISPAcee (Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe – Δίκτυο των Ινστιτούτων και των Σχολών Δημόσιας Διοίκησης στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη) στο Ταλίν της Εσθονίας (31 Ιανουαρίου–1 Φεβρουαρίου).
- Στο ετήσιο συνέδριο των Ευρωπαϊκών Ομάδων της Δημόσιας Διοίκησης που διοργάνωσε το EGPA στο Ρότερνταμ (3–5 Σεπτεμβρίου).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΥΝΟΜΙΑ»

Το πρόγραμμα «Ευνομία» εγκαινιάσε τη δράση του τον Ιανουάριο του 2001, χρηματοδοτούμενο από έκτακτη οικονομική συνεισφορά της ελληνικής κυβέρνησης προς τη Γενική Διεύθυνση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το πρόγραμμα συμβάλλει στη δημιουργία διαμεσολαβητικών θεσμών (Ombudsman) και στηρίζει τη λειτουργία των νεοσύστατων θεσμών σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Οι δράσεις του προγράμματος εστιάζουν στην κατάρτιση και την επιμόρφωση του προσωπικού των Ombudsman και στη δημιουργία άτυπων διεθνών δικτύων για την παρακολούθηση και την ενίσχυση των νέων αυτών θεσμών σε βάθος χρόνου.

Η διευθύνουσα επιτροπή του προγράμματος αποτελείται από τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη Γιώργο Καμίνη, τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή Νικηφόρο Διαμαντούρο και τον Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης Thomas Hammarberg. Το πρόγραμμα «Ευνομία» υλοποιείται υπό την αιγίδα του Γραφείου του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης και χρηματοδοτείται αδιαλείπτως από την ελληνική κυβέρνηση σε ετήσια βάση. Η μονάδα σχεδιασμού του προγράμματος εδρεύει στα γραφεία του ΣτΠ.

Η εκκίνηση των δράσεων του προγράμματος για το 2008 έγινε με σημαντική καθυστέρηση, καθώς η σχετική εκταμίευση των απαραίτητων κονδυλίων από το Υπουργείο Εξωτερικών προς το Συμβούλιο της Ευρώπης πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2008. Ως εκ τούτου, όλες οι δράσεις του προγράμματος που ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθούν υλοποιήθηκαν στους τρεις τελευταίους μήνες του έτους.

Τον Σεπτέμβριο του 2008 είχε προβλεφθεί η πραγματοποίηση διεθνούς συνεδρίου στην Τιφλίδα για τον εορτασμό των δέκα χρόνων από τη δημιουργία του Συνηγόρου του Πολίτη της Γεωργίας, με τη χρηματοδότηση του προγράμματος «Ευνομία». Τα γεγονότα της Νότιας Οσετίας που ξεκίνησαν τον Αύγουστο οδήγησαν τον Συνήγορο του Πολίτη, ύστερα από συνεννόηση με το γραφείο του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης και τον Γεωργιανό Συνήγορο του Πολίτη, στην απόφαση αναβολής του συνεδρίου για τον Φεβρουάριο του 2009.

Ο ΣΕΡΒΟΣ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Από τις 22 έως τις 24 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε επίσκεψη του Συνηγόρου του Πολίτη της Σερβίας στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη με επικεφαλής τον Σέρβο Συνήγορο Sasa Janaković. Στο πλαίσιο της επίσκεψης μέλη του προσωπικού του ΣτΠ παρουσίασαν στην αντιπροσωπεία της Σερβίας: α) την εσωτερική δομή του γραφείου του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη, β) το ηλε-

κτρονικό σύστημα για τον χειρισμό των αναφορών και τα διαγράμματα ροής των υποθέσεων, γ) τη δράση του κάθε θεματικού Κύκλου του ΣτΠ, δ) τις υπηρεσίες της διοίκησης και το γραφείο υποδοχής του κοινού. Κατά τις συζητήσεις ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε θέματα κοινωνικής προστασίας, προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτισμικής κληρονομιάς, θέματα προστασίας δικαιωμάτων του παιδιού, ίσως μεταχειρίσις ανδρών και γυναικών.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ύστερα από οκτώ χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας του προγράμματος «Ευνομία» με δράσεις για τη συγκρότηση ανάλογων θεσμών σε κράτη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης αλλή και της περιοχής του Καυκάσου, έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για μια πιο εντατική συνεργασία σε συγκεκριμένες θεματικές που ενδιαφέρουν τον ΣτΠ με στόχο την ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών στην αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι προγραμματισμένες για το 2008 και 2009 δράσεις αφορούν τη συνεργασία του ΣτΠ με τα γραφεία των Ombudsman όμορων κρατών (Βουλγαρία και Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας) σε ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο των δράσεων που έχουν σχεδιαστεί για το 2009:

- Εκπρόσωποι του προγράμματος «Ευνομία» συναντήθηκαν (20–21 Νοεμβρίου) στα Σκόπια με τον Συνήγορο του Πολίτη της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας και τον αρμόδιο του γραφείου του για τα ζητήματα περιβάλλοντος και αποφάσισαν οι δράσεις που θα υλοποιηθούν να έχουν ως περιοχό στόχευσης τον ποταμό Αξιό και τη λίμνη Δοϊράνη.
- Ο ΣτΠ διοργάνωσε στην Καβάλα (26–27 Νοεμβρίου) δύο συναντήσεις προπαρασκευαστικού χαρακτήρα με εθνικούς φορείς, με θέμα «Δυνατότητες θεσμικής παρέμβασης του ΣτΠ στην προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτων». Ως μελέτη περίπτωσης (case study) επιλέχθηκε το διασυννοριακό ποτάμιο σύστημα του Νέστου. Η αντιπροσωπεία του ΣτΠ συνάντησε εκπροσώπους ΜΚΟ, ερευνητικών φορέων, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Επίσης, πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας με τις διοικητικές υπηρεσίες που έχουν αρμοδιότητες στα ζητήματα διαχείρισης υδάτων. Βασικό ζητούμενο των συναντήσεων ήταν: α) να καταγραφούν τα προβλήματα μεταξύ διοίκησης και πολιτών στο πλαίσιο της εφαρμογής των πολιτικών της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, και β) να αναδειχθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η διοίκηση στην εφαρμογή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου για την ολο-

κληρωμένη διαχείριση των υδάτων (αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ των υπηρεσιών σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο, σχέσεις διοίκησης και πολιτών).

- Σε συνάντηση που είχε ο συντονιστής του προγράμματος «Ευνομία» στη Σόφια (8 Δεκεμβρίου) με την ηγεσία του Βούλγαρου Συνηγόρου του Πολίτη αποφασίστηκε ότι η διμερής συνεργασία θα έχει ως αντικείμενο τη συμβολή του ΣτΠ στην ορθότερη ενσωμάτωση και εφαρμογή των Οδηγιών της ΕΕ για το περιβάλλον. Οι συναντήσεις της

μεικτής ομάδας εργασίας των ειδικών επιστημόνων θα γίνουν τους πρώτους μήνες του 2009 στη Σόφια και την Αθήνα.

Τα αποτελέσματα όλων των δράσεων που προαναφέρθηκαν θα παρουσιαστούν σε ευρωπαϊκή συνάντηση εργασίας με θέμα τον ρόλο του Συνηγόρου του Πολίτη στην προστασία του περιβάλλοντος, η οποία θα διοργανωθεί τον Ιούλιο του 2009.

Βραχυγραφίες

ΑΕ	Ανώνυμη εταιρία	ΚΟΚ	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
ΑΔΣΕΝ	Ανώτατη Δημόσια Σχολή Εμπορικού Ναυτικού	ΜΚΟ	Μη κυβερνητική οργάνωση
ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	ΜΜΕ	Μέσα μαζικής ενημέρωσης
ΑΕΝ	Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού	ΜΠΕ	Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων
ΑμεΑ	Άτομα με αναπηρία	Ν.	Νόμος
ΑΝ	Αναγκαστικός νόμος	ΝΑ	Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση
ΑΣΕΠ	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού	ΝΑΤ	Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο
ΑΦΜ	Αριθμός φορολογικού μητρώου	ΝΔ	Νομοθετικό διάταγμα
ΓΓΙ	Γενική Γραμματεία Ισότητας	ΝΠΔΔ	Νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου
ΔΕ	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΝΠΙΔ	Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ	ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΔΕΚ	Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	ΟΑΕΕ	Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών
ΔΕΚΟ	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί	ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού
ΔΕΠ	Διδακτικό ερευνητικό προσωπικό	ΟΓΑ	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
ΔΕΥΑ	Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης	ΟΔΔΥ	Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού
ΔΟΥ	Δημόσια οικονομική υπηρεσία	ΟΕΕΚ	Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
ΔΣΔΠ	Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού	ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΕΑΠ	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	ΟΠΕΚΕΠΕ	Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΕΔΕ	Ένορκη διοικητική εξέταση	ΟΤΑ	Οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης
ΕΔΤΟ	Ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς	ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση	ΠΔ	Προεδρικό διάταγμα
ΕΕΕΕΚ	Εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	ΣΕΠΕ	Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
ΕΕΤΕ	Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος	ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα	ΤΑΠ – ΟΤΕ	Ταμείο Ασφάλισης προσωπικού ΟΤΕ
ΕΛΑΣ	Ελληνική Αστυνομία	ΤΕΙ	Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΕΛΠΠ	Ειδικός Λογαριασμός Πρόσθετων Παροχών	ΤΚ	Τελωνειακός Κώδικας
ΕΟΦ	Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων	ΤΣΜΕΔΕ	Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων
ΕΣΣΕ	Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου	ΥΑ	Υπουργική απόφαση
ΕΣΥ	Εθνικό Σύστημα Υγείας	ΥΔΑΑΒ	Υπεύθυνη δήλωση απώλειας ασφαλιστικού βιβλιαρίου
ΕΤΑΜ	Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών	ΥΠΕΠΘ	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΕΤΕΡΠΣ	Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων	ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΙΚΑ	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων	ΥΠΠΟ	Υπουργείο Πολιτισμού
ΙΧ	Ιδιωτικής χρήσης	ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΚΑΗΚ	Κρατικός Αερολιμένας Ηρακλείου Κρήτης	ΦΠΑ	Φόρος προστιθέμενης αξίας
ΚΒΣ	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων		
ΚΔΑΥ	Κέντρο διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης		
ΚΕΔ	Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου		